

OBSAH

Seznam zkratk	11
Úvod	13
1 Vymezení pojmů rovnost a diskriminace	15
1.1 Rovnost	15
1.1.1 Formální rovnost	16
1.1.2 Materiální rovnost	17
1.1.3 Rovnost příležitostí a rovnost výsledků	17
1.1.4 Pozitivní opatření	18
1.2 Diskriminace	18
1.3 Diskriminační důvody	20
2 Zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace v mezinárodních úmluvách a právu Evropské unie	21
2.1 Zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace v mezinárodních úmluvách	21
2.2 Zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace v primárním a sekundárním právu Evropské unie	23
3 Právní úprava zásady rovnosti a zákazu diskriminace v České republice	29
3.1 Rovné zacházení a zákaz diskriminace v Listině základních práv a svobod	29
3.2 Přijetí právní úpravy rovného zacházení a zákazu diskriminace v pracovněprávních vztazích	30
3.3 Antidiskriminační zákon	31
3.4 Působnost veřejného ochránce práv	32
3.5 Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace jako základní zásada pracovního práva	33
3.6 Povinnost zaměstnavatele zajišťovat rovné zacházení se zaměstnanci	35
3.7 Zákaz diskriminace v pracovněprávních vztazích	40
4 Formy diskriminace	45
4.1 Přímá diskriminace	45
4.2 Nepřímá diskriminace	46

4.3	Komparátor	48
4.4	Obtěžování	49
4.5	Sexuální obtěžování	51
4.6	Pronásledování, pokyn k diskriminaci a navádění k diskriminaci	54
4.7	Pracovněprávní následky pro obtěžovatele	55
4.8	Závěr	57
5	Diskriminace na základě pohlaví	58
5.1	Diskriminace na základě příslušnosti k pohlaví	58
5.1.1	Výjimka z práva na rovné zacházení z důvodu podstatného požadavku nezbytného pro výkon práce	59
5.1.2	Zákaz výkonu prací těhotnými zaměstnankyněmi, zaměstnankyněmi, které kojí, a zaměstnankyněmi- -matkami malých dětí	65
5.1.3	Pozitivní opatření	70
5.2	(Ne)rovné zacházení s muži a ženami v oblasti odměňování	73
5.2.1	Rovné zacházení a zákaz diskriminace v oblasti odměňování v právu Evropské unie	74
5.2.2	Pojem stejné práce a práce stejné hodnoty v judikatuře SDEU	76
5.2.3	Odlíšné zacházení s muži a ženami při odměňování za práci	80
5.2.4	Právní úprava rovného zacházení a zákazu diskriminace v oblasti odměňování v České republice	81
5.2.5	Právní úprava rovného zacházení a zákazu diskriminace v oblasti odměňování v antidiskriminačním zákoně	83
5.2.6	Zásada rovného zacházení a zákazu diskriminace v oblasti odměňování mužů a žen v zákoníku práce	84
5.3	Závěr	88
6	Rovné postavení mužů a žen v péči o děti	91
6.1	Zásada rovného zacházení a zákaz diskriminace v právu Evropské unie v přístupu k mateřské a rodičovské dovolené	91
6.2	Mateřská dovolená v právu Evropské unie	93

6.3	Judikatura SDEU vztahující se k mateřské dovolené	93
6.4	Rodičovská dovolená v právu Evropské unie	95
6.5	Judikatura SDEU vztahující se k rodičovské dovolené	96
6.6	Právní úprava mateřské dovolené v České republice	98
6.7	Právní úprava rodičovské dovolené v České republice	100
6.8	Právní úprava otcovské poporodní péče v České republice	102
6.9	Závěr	102
7	Diskriminace na základě sexuální orientace	105
7.1	Zákaz diskriminace z důvodu sexuální orientace v právu Evropské unie	108
7.2	Diskriminace z důvodu sexuální orientace při přijímání do zaměstnání v judikatuře SDEU	110
7.3	Diskriminace z důvodu sexuální orientace při poskytování plnění ze strany zaměstnavatele v době trvání pracovního poměru a po jeho skončení v judikatuře SDEU	113
7.4	Diskriminace z důvodu sexuální orientace v právním řádu České republiky	117
7.4.1	Zásada rovnosti a zákazu diskriminace v zákoníku práce a v antidiskriminačním zákoně	118
7.5	Závěr	120
8	Diskriminace na základě věku	122
8.1	Zákaz diskriminace z důvodu věku v právu Evropské unie	122
8.2	Výjimky ze zákazu diskriminace z důvodu věku	125
8.2.1	Výjimky ze zákazu diskriminace z důvodu ochrany veřejné bezpečnosti (podle čl. 2 odst. 5 směrnice)	126
8.2.2	Výjimky ze zákazu diskriminace z důvodu profesních požadavků (podle čl. 4 odst. 1 směrnice)	128
8.2.3	Výjimky ze zákazu diskriminace z důvodů cílů politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání	129
8.2.4	Stanovení věkové hranice pro odchod do starobního důchodu	129
8.2.5	Služební postup, odměňování zaměstnanců, zařazování zaměstnanců do platových tříd a započítávání praxe	133

8.2.6	Neposkytnutí peněžitých plnění při skončení pracovního poměru z důvodu nároku na starobní důchod	135
8.3	Stanovení věkových hranic pro nárok na starobní důchod	137
8.4	Zásada rovnosti a zákazu diskriminace z důvodu věku v zákoníku práce a v antidiskriminačním zákoně České republiky	138
8.4.1	Podmínka minimálního věku, odborné praxe nebo doby zaměstnání	139
8.4.2	Přístup k zaměstnání a potřeba odborného vzdělávání v předdůchodovém věku	141
8.5	Výjimky ze zákazu diskriminace z důvodů cílů politiky zaměstnanosti, trhu práce a odborného vzdělávání v České republice	142
8.6	Diskriminace z důvodu věku při přijímání do zaměstnání	143
8.7	Diskriminace z důvodu věku v době trvání pracovního poměru	147
8.7.1	Pracovní podmínky	147
8.7.2	Nerovné odměňování	149
8.8	Diskriminace z důvodu věku při skončení pracovního poměru	152
8.8.1	Neposkytnutí peněžitých plnění při skončení pracovního poměru z důvodu nároku na starobní důchod	158
8.9	Závěr	161
9	Diskriminace na základě zdravotního postižení	163
9.1	Zakotvení zdravotního postižení v mezinárodním a evropském právu	164
9.2	Evropská úmluva o lidských právech a rozhodovací činnost ESLP	165
9.3	Zákaz diskriminace z důvodu zdravotního postižení v právu Evropské unie	166
9.4	Zákaz diskriminace z důvodu zdravotního postižení v právním řádu České republiky	173
9.4.1	Postavení osob zdravotně postižených a jejich ochrana před diskriminací v pracovněprávních vztazích	173

9.4.2	Zákaz diskriminace z důvodu zdravotního postižení v antidiskriminačním zákoně	176
9.5	Závěr	179
10	Diskriminace na základě rasy a etnického původu	181
10.1	Zákaz diskriminace z důvodu rasy a etnického původu v mezinárodním právu	182
10.2	Zákaz diskriminace z důvodu rasy a etnického původu v právu Evropské unie	184
10.3	Diskriminace z důvodu rasy a etnického původu při přijímání do zaměstnání v judikatuře SDEU	187
10.4	Diskriminace z důvodu rasy a etnického původu v právním řádu České republiky	189
10.5	Diskriminace z důvodu rasy a etnického původu v právním řádu Francie	191
10.6	Závěr	193
11	Diskriminace na základě víry a náboženského přesvědčení	196
11.1	Právní úprava Evropské unie v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu náboženského vyznání nebo víry	200
11.2	Judikatura SDEU v oblasti rovného zacházení a zákazu diskriminace z důvodu náboženského vyznání nebo víry	203
11.2.1	Zákaz nošení náboženských symbolů při výkonu práce	203
11.2.2	Rozdílné zacházení a diskriminace z důvodu víry a náboženského vyznání při přijímání do zaměstnání a při skončení pracovního poměru	206
11.3	Poskytnutí pracovního volna za účelem výkonu náboženských obřadů	210
11.4	Diskriminace na základě víry a náboženského vyznání v právním řádu České republiky	212
11.5	Závěr	220
12	Diskriminace na základě vzhledu zaměstnance	222
12.1	Je požadavek na nošení bot s vysokými podpatky diskriminací?	222
12.2	Judikatura v oblasti diskriminace na základě vzhledu ve Velké Británii	225

12.3	Judikatura v oblasti diskriminace na základě vzhledu ve Francii	228
12.4	Zakotvení rovného zacházení a zákaz diskriminace v právu Evropské unie	229
12.5	Evropská úmluva o lidských právech a rozhodovací činnost ESLP	230
12.6	Závěr	231
13	Právní prostředky ochrany zaměstnance před diskriminací	234
13.1	Právní prostředky ochrany před diskriminací vyplývající ze směrnic Evropské unie a judikatury SDEU	234
13.2	Právní prostředky ochrany před diskriminací v antidiskriminačním zákoně	236
13.3	Právní prostředky ochrany v občanském zákoníku, zákoně o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů a v zákoně o vojácích z povolání	240
13.4	Judikatura ve věcech odstranění následků diskriminace	242
13.5	Dokazování v případech porušení rovného zacházení a v případech diskriminace	244
13.6	Závěr	248
14	Právní prostředky ochrany před diskriminací ve správním právu. Přestupky podle zákona o zaměstnanosti a zákona o inspekci práce	250
	Závěr	253
	Seznam pramenů	258
	Abstrakt	265
	Abstract	266